

Glasilo Kmetijske družbe za Slovenijo.

Izhaja 15. in zadnjega dne v mesecu. Člani Kmetijske družbe dobivajo list brezplačno. Cena listu za nečlane 20 Din, za inozemstvo 30 Din letno.

Posamezna številka stane 1 Din. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, na Turjaškem trgu št. 3. Urejuje Viljem Rohman.

štev. 3.

V Ljubljani, 15. februarja 1928.

Leto XLV.

VSEBINA: Naročila na modro galico. — Superfosfat, najboljšo fosforno gnojilo za spomladne setve. — Čilski soliter in spomladno gnojenje. — Pitanje prasičev. — Kurji mrčes. — Kako bolje vnovčiti mleko? — Določitev trnega sortimenta v posameznih srezih ljubljanske oblasti. — Gnojenje vinogradov v štiriletnem kolobarju. — Vinska razstava v Ptuj. — Novo sredstvo za glistave konje. — Ali spada živinoreja v delokrog živinorejca ali živinozdravnika. — Vprašanja in odgovori. — Iz delovanja podružnic. — Kmetijsko-šolski vestnik. — Gospodarske stvari. — Kmetijske novice. — Književnost. — Družbene vesti. — Vestnik društva kmetijskih strokovnjakov za Slovenijo. — Uradne vesti. — Tržne cene. — Inserati.

Naročila za modro galico.

Kmetijska družba je nakupila potrebno množino modre galice za tekoče leto. Galica je najboljše kakovosti in ima zajamčeno 98/99% čistote.

Vinogradnikom, svojim udom, jo bo oddajala po teh-le cenah: pri dobavi v celih vagonih, posebno potom podružnic, za blago, naloženo v vagon v Ljubljani po 1 Din 7 za 1 kg; pri naročilih v celih vrečah od 100 kg iz skladišča Ljubljana ali Maribor po 7,50 Din za kg; pri prodaji na drobno po 8 Din kg.

Te cene veljajo brez carine. Če carina ne bo ukinjena, se zvišajo cene za 1,32 Din za kg.

Podružnice naj zberejo naročila do 15. marca t. l. in jih skupno dpošljejo družbi. Vsak naročnik plača ob naročitvi po 1 Din za kg kot predplačilo. Za zbiranje naročil od strani udov ima družba na razpolaganje posebne nabiralne pole, ki se na željo dpošljejo podružnicam brezplačno.

Naročila in predplačila sprejemata razen podružnic tudi Kmetijska družba v Ljubljani in njeno skladišče v Mariboru, Meljska cesta 12.

Ker je galice malo na trgu in ji cene rastejo, bo družba mogla upoštevati po teh cenah samo tiste naročnike, ki bodo priglasi pri družbi do 15. marca t. l.

Kmetijska družba za Slovenijo.

Superfosfat, najboljše fosforno gnojilo za spomladne setve.

Jara žita potrebujejo razen drugih hranil za napravo klenega, debelega in zdravega zrnja tudi precej fosforove kisline. Ta se jim pa mora nuditi v lahko raztopni obliki, kakor jo vsebuje rudninski superfosfat. Žitu ugaja najbolj lahko raztopna fosforna kislina, ker je njegova rast kratka in traja le štiri do šest mesecev. Fosforova kislina v Tomasovi žlindri učinkuje sicer tudi dobro, toda le polagoma, zato pa bolj dolgotrajno. Za jara žita potrosimo in podbrnemo 300 kg superfosfata na hektar ali 170 kg na oral ali joh.

Koruzi je enako hvaležna za superfosfat. Če hočemo imeti močno rastočo koruzo s krepko razvitim steblovjem in obsežnim koreninjem, tedaj gnojimo s hlevskim gnojem in še posebej s kalijevo soljo ter z apnenim dušikom ali s čilskim solitrom. Če nam je pa na tem, da dobimo tudi močne stroke in obliko debelega zrnja, tedaj moramo gnojiti tudi s superfosfatom. Posebno hlevski gnoj in gnojnica imata malo fosforove kisline, zato je gnojenje koruze s superfosfatom nujno priporočati; 300 kg na hektar zadostuje.

Da potrebuje ajda superfosfat za napravo zrnja, je že itak vsakemu kmetovalcu dobro znano. Zaradi tega naj se ga poslužijo vsi tisti, ki sejejo ajdo že spomladi.

Čilski soliter in spomladno gnojenje.

Kakor slišimo iz nekaterih okolišev Slovenije, grozi ozimini, ki je ostala brez varnostne snežne odeje, vsled zmrzline škoda. Marsikje bo ostala ozimna pšenica, ko se bodo tla vsled mraza dvignila, brez zveze z zemljo in bo deloma pomrla. Ostala bo redka. Da se temu vsaj nekoliko odpo more, vzamemo valjar in pšenico povaljano. Potem jo pa potrosimo še s čilskim solitrom, od katerega zadostuje 150 kg na hektar ali 80 kg na oral. To je neobhodno potrebno, če hočemo imeti krepko in dobro obraslo žito.

Uspeh gnojenja s čilskim solitrom se posebno vidno kaže pri koruzi. Potrosimo ga po vrhu do 250 kg na hektar ali 150 kg na oral v dveh obrokih. Prvič ob setvi, drugič pri prvem okopavanju. Po mokrih ali rosnih rastlinah ga ne smemo štipati, ker mlade rastline osmodi.

Krompir, pesa, pa tudi druge rastline pokažejo takoj bujnejšo rast, če jim pognojimo s čilskim solitrom.

Letos je to najhitrejšo učinkujoče dušičnato gnojilo mnogo cenejše nego lani in bo stalo okrog 3,80 Din za kg na drobno. Želeti bi bilo, da zberejo podružnice čim več naročil, da se s skupno pošiljko znižajo prevozní stroški in cena. Čilski soliter dospe v Ljubljano okrog 20. t. m. Pri vagonskih oziroma polvagonskih dobavah se cene znatno znižajo.

Tudi **detelji in lucerni** prija superfosfat, ker se po njem korenine bujnejše razvijejo, dušičnate bakterije same pa dobijo dovolj hrane in obogatijo zemljo na dušiku.

Stročnice so vse željne po fosforu kislini in nam dajo zadovoljiv pridelek le tedaj, če jih gnojimo s superfosfatom. Fižol, grah, bob, leča nastavi več stročja z debelim zrnjem le, če imajo dovolj tega gnojila.

Pa tudi drugim rastlinam koristi superfosfat; posebno takim, ki jim gnojimo s hlevskim gnojem ali gnojnico, kajti ti domači gnojili vsebujeta premalo fosforove kisline.

Kmetijska družba si je letos priskrbela primerno količino rudninskega superfosfata, ki ga oddaja pri dobavi celega vagona ali vsaj 5000 kg franco vsaka postaja v Sloveniji po cenah, ki so razvidne iz inseratnega dela „Kmetovalca“.

Pozivljamo podružnice, da nemudoma zberejo naročila na superfosfat, da se pošiljatve ne bodo zakesnile.

Pitanje prasičev.

(Dalje.)

Zato imam tukaj v mislih pitanje prasičev za **domačo potrebo**.

Pri peršutnikih je najvažnejše, da se jim **razvijajo prebavila**, kar se doseže le na paši ali pa s pokladanjem krme v tekališčih (dvoriščih). Tudi požlahtnjeni prasič ljubi pašo in prostost na paši, ker si tako utrdi ude, razvije kosti in ker se nažre do sitega. Na ta način si razširi želodec in čreva, ki se vsposobijo za prebavljanje obsežne zelene krme, trdih korenin, zemlje itd. Najprikladnejša paša za prasiče je lucerna ali pa črna (domača) detelja. Tudi nam ne sme biti žal za $\frac{1}{4}$ do $\frac{1}{2}$ orala zemljišča (detelje), da ga obrnemo za tak pašnik.

Prehod na pašo se izvrši s popasenjem strni in s pokladanjem mlade trave ali rdeče detelje. Detelje vsebujejo veliko beljakovin za razvoj mišičja in rudninskih snovi (apna) za tvorbo kosti. Skrbeti je, da se taka parcela popase v oddelkih in da se popaseni deli prebranjajo in po možnosti pognoje z umetnimi gnojili (superfosfat in kalijeva sol). Tako ostane paša bujna, mlada in listnata. Na 1000 m² lahko prehranimo do 5 prasičev do pozne jeseni.

Naši manjši posestniki ne morejo prasičev pasti, ker jih nimajo toliko, da bi jih kdo pasel. Zato jim pokladajo deteljo v hlevih ali tekališčih. Pokladanje zelene krme na gnojiščih ali v svinjakih je zelo potratno, ker se krma ponesnaži, zmeša z gnojem in jo živali veliko zavržejo.

Za krmljenje v tekališčih bi morali imeti suh poseben (betoniran) prostor z jasicami, kamor bi se krma pokladala. Na kmetijski šoli na Grmu smo tako krmili svinje z najboljšim uspehom. Skrbeti je pri tem za pitno vodo in po možnosti tudi za kopaljšče.

Če tega ni, zadostuje ob vročih dnevih primern podstrešek za senco, ali pa da se prasiči spravijo čez opoldan v svinjak, ker jim vročina na solncu ne prija.

Opoldne in zvečer se lahko pokrmijo pomije, posneto mleko itd., ki se nekoliko oblodijo. Zadostuje

do 1 kg krmilne moke, pomešane s koruznim ali ječmenovim zdrobom. Pri takem krmljenju, ki traja od majnika do pozne jeseni, pridobivajo peršutniki na teži od 0,50—0,50 kg dnevno, torej do 15 kg mesečno in bodo v jeseni 90—100 kg težki. Tudi stare plemenske svinje in rezane merjasce lahko na ta način redimo.

Če imamo take živali skupaj v tekališču, skrbna gospodinja takoj opazi, katere živali so bolj ješče in se hitreje redijo. **Take živali začnemo najprej pitati.** Pitanje prasičev ima ravno nasprotno smer, kakor reja peršutnikov. Kakor redimo peršutnike najceneje na paši, kjer pospešuje gibanje razvoj mišičja in kosti, tako pitamo prasiče na ta način, da **jih zapremo** v hlev, kjer morajo ležati in mirovati.

Da jim moremo sestaviti pravilne odmerke krme, je treba, da prasiče stehamo in da po živi teži določimo dnevne porcije hrane. Izkušena gospodinja bo znala preceniti, koliko prasič tehta, in to ji bo merilo, če nima tehtnice.

Pitanje prasičev **delimo na tri obdobja**, t. j.:

1. Pripravljalna doba, v kateri se prasiču omeji gibanje na prostem. Žival postane vsled tega nekoliko dni otožna, kruli, vendar se v nekaj dneh uda usodi in začne zopet hlastno jesti. Za krmo mu služi še naprej zelena krma, ki mu jo pokladamo za malo južno dopoldne in popoldne.

Sicer mu začnemo **trikrat na dan** pokladati zrezano peso, korenje in krompir, katere krmila lahko pokladamo tudi sirova; pri tem se prištedi nekaj na kurjavi in delu. Pri nas smo vajeni pokladati kuhano hrano, ki jo razredčimo z vodo. Ta pripravljalna doba ima namen, da se žival živčno pomiri, ker se še ne more prosto gibati in ker mora veliko ležati.

Vsled tega se začnejo med mišičjem nabirati beljakovine in deloma tudi maščoba, tako da se mišičje napne in postane bolj mehko in sočnato.

To opazimo na tem, da postane mršavi prasič bolj gladek in okrogel, ščetine so bolj gladke in redke, koža bolj svitla in gladka.

Prva doba traja 6 tednov in v tem času se priporoča pokladati prasiču poleg zelene krme še vsaj 6 kilogramov pese, korenja in krompirja, $\frac{1}{2}$ — $\frac{3}{4}$ kg otrobov, pšenične krmilne moke ali koruznega zdroba, kar bi odgovarjalo 0,13—0,15 kg beljakovin 0,04 kg tošč in 2,00—2,40 kg ogljikovih vodonov (škrob in sladkor) na 100 kg žive teže.

Takoj od začetka pitanja se priporoča pokladati 1 žlica klajnega apna in pol žlice živinske soli med krmo.

V tej dobi pitanja je prirastek na živi teži 0,40 do 0,50 kg na dan in pri dobrih komadih tudi več. (Konec prih.)

Kurji mrčes.

Naša perutnina trpi veliko bolj pred kurjim mrčesom (pod. 6.), kakor si to navadno predstavljamo. Vsa ta golazen deluje skrito in zato ji ne pripisujemo tiste škodljivosti, kakor jo v resnici povzroča in ki je veliko kriva, da nam živali ne dajejo tistega užitka, kakor bi ga lahko dajale. Kure, ki močno trpe pred mrčesom, se slabo redijo in nam tudi manj neso. Kurji mrčes napada vso našo perutnino brez izjeme in ji škoduje deloma s tem, da ji pije kri in jo na ta način zajeda, deloma pa s tem, da jo pre-

več vznemirja in nadleguje. Največ trpi naša perutnina pred temi škodljivci po nesnažnih in zanemarnjenih hlevih in kurnicah. Mlado perutnino nam ti zajedalci lahko tako izdelajo, da popolnoma oslabi in pogine.

Hud škodljivec naše perutnine je **kurja bolha** (1), ki napada samo v nočnih urah in ki jo po imenu pri nas komaj poznamo. Čez dan se skriva po razpokah in špranjah kurnice, ponoči (v temi) pa napada kure in jim sesa kri slično kakor dela človeška bolha, ki je tej tudi podobna po barvi in velikosti. Značilno pri njej je to, da ima zobčast ovrtnik, ki se na podobi dobro vidi. Bolha zareja jajčka, iz katerih izlezajo ličinke (a); iz teh nastanejo bube (b), ki se slednjič preobrazijo v skočne bolhe. Bolhe preganjamo najbolje s tem, da čistimo kurnice, da jih redno kidamo, po potrebi z vrelinim lugom razkužimo

kurja bolha. Tudi kurja pršica napada kure samo ponoči, podnevu se pa skriva po špranjah in razpokah kurnice, posebno po nesnažnih mestih, na drogih, po katerih sedajo kure itd. Tudi proti tem zajedalcem se moramo bojevati s snago, z redno čejo in belenjem kurnic. V izpraznjenih kurnicah se pršice lahko dolgo časa drže brez vse škode. Tišče se v tem času skupaj v celih klopčičih, ki izgledajo kakor siva skorja. Ko se pa zopet krvi napijejo, so rdeče kakor stenice.

Ti trije sovražniki so glavni zajedalci naših kur, ki nam od leta do leta mnogo škodujejo po naših kurnicah. Naša naloga bodi, da jih preganjamo na vse načine. To bomo dosegli z rednim čiščenjem kurnic in s štipanjem kur z mrčesnim praškom.

R.

Kako bolje vnovčiti mleko?

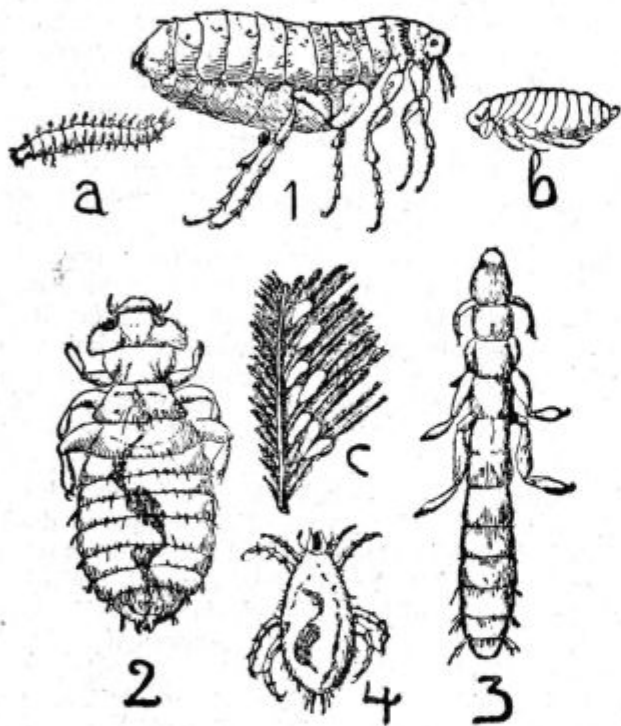
Naše mlekarstvo doživlja čim dalje težje dneve. Nove državne meje so slovenskemu mlekarstvu odrezale zelo dobre in velike trge, kakor: Trst, Reko, Pulj, Dunaj. Nekdaj je bilo razmeroma prav lahko vnovčevati mleko kot tako, danes pa nam zaostajajo ogromne količine, ki jih **moramo** po živinorejskih krajih podelovati v maslo in sir.

Mlečne cene so v krajih, ki so nekoliko bolj oddaljeni od večjih središč, tako nizke, da ne kaže več prodajati mleka, ker izkupiček premalo vrže. Mleko veliko bolje vnovčujemo v obliki presnega masla in sira. Zato se je v zadnjem času začelo širiti posnemanje mleka s stroji, t. j. s posnemalniki raznih velikosti. Važna je pa tudi pravilna priprava smetane in pravilno pinjenje s **pomočjo izboljšanih modernih pinj**, da dobimo res dobro maslo. (Uporaba modernih strojev se prav kmalu izplača, saj manjši posnemalnik ne stane niti 600 Din, pinja pa tudi približno toliko.)

Ako pogledamo na cene mleka po deželi in na tržne cene presnega masla, hitro uvidimo, da podeželje v splošnem vnovčuje liter mleka kot takega komaj po 1.25 Din, medtem ko ga v dobrem presnem maslu vnovčuje liter po 2.25 do 2.50 Din in več. Danes se pri nas presno maslo vnovčuje kg po 40 do 48 Din. Za dobro čajno maslo pa pridelovalec prav lahko dobi stalnega odjemalca za ves izdelek, celo po 52 Din za kg.

Kakor pri vsaki stvari, tako se tudi tu **ravnajo cene po kakovosti blaga. Kakršno blago, tako plačilo!** Za napravo dobrega presnega masla je treba uporabljati boljše načine modernejših priprave, ki niso drage in ki si z njimi zagotovimo boljši dohodek, kajti današnje zahteve kupca so zelo velike. Zato je za dobro blago razmeroma lahko dobiti kupcev, ki dobro plačujejo, medtem ko se slabega blaga vsakdo brani tudi za nizko ceno.

Danci so si s svojo skrbnostjo za pridelovanje prav prvovrstnega blaga in z dobro organizacijo osvojili trg po vsem svetu in njihovo maslo slovi danes povsod kot najboljše in dosega tako visoke cene, kakor jih naše maslo še dolgo ne bo imelo. Vendar **bi se dala tudi pri nas ustvariti primerna organizacija, ki bi propagirala večjo porabo surovega masla in ki bi olajšala vnovčevanje, obenem pa tudi zagotovila boljše cene.** Da so današnje cene slabe in da bodo še slabše, če se ne bo storilo v tem po-

Pod. 7. Kurji mrčes, močno povečan.

1 kurja bolha, a njena ličinka, b buba. 2 kurja uš, c njena jajčeca (gnide). 3 paličasta kurja uš. 4 kurja pršica ali kurja stenica.

in vsaj dvakrat na leto pobelimo z apnom, in sicer spomladi in jeseni.

Drug nadležen škodljivec so **kurje uši** (kurjevci, perjevci). Kurje uši (2) so podobne navadnim ušem, škodujejo pa s tem, da nadlegujejo kure podnevi in ponoči, ker se stalno drže na perju in lazijo po koži (lazice). Uši glojejo perje in kožo. Proti ušem se še najbolj varujemo z mrčesnim praškom, ki ga dobro poštopamo med perje. Na dvorišču je pa skrbeti, da imajo kure potrebno kopališče, napravljeno iz drobnega peska, prahu in pepela. Neka posebna vrsta kurje uši je paličasta uš (3), ki je dolga in tanjša. Uši nastajajo iz jajčec (gnid), ki jih oplojena samica odlaga in prileplja po perju (c). Tudi proti ušem je treba poleg telesne čuje tudi snage po kurnicah.

Tretji škodljivec, ki je perutnini nevaren, je **kurja pršica**, tudi kurja stenica, kurji klošč ali krpelj imenovana (4), in ki je pravi krvoses slično kakor

gledu nič, je jasno, ko se ponuja vsakovrstno, da, tudi prav „imenitno“ slabo blago in ko se z njim krošnjari v mestu celo po hišah. **Uverjen sem, da ne bi bilo težko za dobro blago dobivati dobrih odjemalcev, za pridelovalca pa dosegati ugodne denarne uspehe, ako bi se ustvarila organizacija.**

A. Jamnik.

Določitev trtnega sortimenta v posameznih srezih ljubljanske oblasti.

Vpoštevajoč važnost tega vprašanja, se je Kmetijska družba z ozirom na članek „Obnova starih vinogradov“ v 2. številu „Kmetovalca“ z dne 31. januarja t. l. odločila, da priredi posebne sestanke vinarskih strokovnjakov ter izkušenih vinogradnikov v posameznih večjih srezih, da se to, za sedanje čase in za bodočnost našega vinogradništva velepomembno vprašanje čimprej temeljito reši.

S tem namenom priredi prvi sestanek za krški in brežiški okraj dne 18. in 19. marca t. l., in sicer 18. marca v Brežicah in 19. marca v Krškem. Povabljeni na en in drug sestanek bodo naprošeni, da pri tej priliki izneso svoje večletne izkušnje glede uspevanja in rodovitnosti posameznih trt, ki se za splošno pomnoževanje najbolj priporočajo.

V vsakem okraju gre za pridelovanje prav dobrega, enotnega, merkantilnega vina, ki se bo dalo tudi v slabejših letih primerno dobro vnovčiti. Obdržati in pomnoževati bo treba le najboljše, domače in tuje trtne vrste ter iztrebiti vse količkaj slabe sorte, ki kvarijo današnji vinski pridelek na okusu in na množini.

Pred vsem je treba sporazumno rešiti tudi vprašanje, je-li kaže v brežiškem in krškem okolišu, pridelavati v bodoče več rdečega vina, tkzv. cvička, ali več belega, ali morda vsakega na polovico. Mnenja so namreč v tem oziru deljena. Prevladuje pa prepričanje, da bo kazalo v teh dveh okrajih pridelovati, z ozirom na že staro dobro ime dolenjskega in bizelskega rdečega vina, več rdečega kot belega.

Čim bi se pa sestavil prikladen trtni sortiment, ki bi dal leto za letom prilično enako kakovostno vino, je gotovo, da si tako vino zagotovi leto za letom svoje odjemalce v splošno zadovoljstvo producentov kakor tudi konsumentov.

Kjer prevladuje pridelovanje belega vina, kakor n. pr. v novomeškem in belokranjskem srezu, bo treba pa določiti in se zediniti za pomnoževanje večinoma belih vrst toda tudi tu le najprikladnejših v dosego istotako enotnega vina v dotičnem okraju.

To so torej nekake smernice za nameravane sestanke in želeli bi bilo, da poda v tem listu že v naprej eden ali drugi svoje tozadevne nazore, da pripravimo podlago za važne razprave na teh sestankih.

Fr. Gombač.

Gnojenje vinogradov v štiriletnem kolobarju.

O gnojenju vinogradov v štiriletnem kolobarju in o mešanju gnojil nam je dal z ozirom na potrebne redilne snovi znanstvenik Wagner-Darmstadt sledeče navodilo za gnojenje, in sicer za 1 ha:

1. leto: 600 q hlev. gnoja, na 1 trto 9 kg in 250 kg apnen. dušika, na 1 trto 3.5 dkg;
2. leto: 350 kg apnen. dušika, na 1 trto 5 dkg;
3. leto: 400 kg apnen. dušika, na 1 trto 5.7 dkg, 250 kg 40% kal. soli, na 1 trto 3.6 dkg in 200 kg Tomas. žlindre, na 1 trto 2.8 dkg;
4. leto: 350 kg apnen. dušika, na 1 trto 5 dkg in 100 kg kalijeve soli, na 1 trto 1.5 dkg.

Namesto gnojil v tretjem letu svetujem, da se vzame mešano gnojilo „Nitrofoskal-Ruše“, in sicer vsaj 800 kg na 1 ha, ali na eno trto 11 dkg.

Kdor ni gnojil v jeseni, naj stori to spomladi. Gnojilo je trositi vsaj pečenj proč od kola, v vrstah, ter ga je plitvo, 15 do 20 cm globoko podkopati; v lahki zemlji tudi nekoliko globlje. Priporočam gospodarjem-vinogradnikom, da doženejo težo in količino posameznih gnojil za posamezno gnojenje trt na najbolj praktičen način, n. pr. koliko tehta ena žlica posameznega gnojila (ena zvrhana lesena žlica tehta 4 dkg, 1 žlica kalija $4\frac{1}{2}$ itd.). Na ta način damo potem lahko razumeti preprostim ljudem (delavcem), koliko je gnojiti posameznim trtam z raznimi umetnimi gnojili. Priporočam kmetovalcem, da si nabavljajo umetna gnojila le potom kmetijskih podjetij ali pa Kmetijske družbe, ki edina garantira za dobro blago in nudi še druge ugodnosti pri nabavi.

Ker je vinska trta rastlina, ki potrebuje največ dušika, potem ne smemo z dušikom varčevati. Pri nas n. pr. uporabljamo apneni dušik, ki vsebuje le 16% dušika in preko 50% apna. Vendar pa se to gnojilo v lapornati zemlji ne obnese. Trte postanejo bledičave. Pa tudi v puhljicah apneni dušik brez kalija in fosforja ne učinkuje. V teh primerih svetujemo vinogradnikom, da uporabljajo čilski soliter kot dušičnato gnojilo. Izborno pa učinkuje **apneni dušik v težjih in ilovnatih zemljah**. Glede mešanja gnojil priporočam, da se ne smejo sledeča gnojila mešati med seboj: apneni dušik in superfosfat, apno in koštna moka, apno in superfosfat, superfosfat in Tomasova žlindra. H koncu naj še omenim, da so umetna gnojila v današnjem vinogradništvu neobhodno potreben pripomoček za povišanje donosov. Kakor se meri kultura pri raznih narodih po uporabi mila, tako lahko merimo naprednost vinogradnika po uporabi umetnih gnojil. Izgovor, da so umetna gnojila predraga, ne drži, kajti dokazano je, da se s pravilno uporabo umetnih gnojil lahko povečajo donosi tudi na dvakratno in celo na trikratno izmero.

Fr. Kafol.

Vinska razstava v Ptuj.

Ta razstava se je vršila 15., 16. in 17. januarja 1928. Vina so bila razvrščena po sortah, letnikih in okoliših. 105 razstavljalcev je razstavilo 331 vzorcev vina in 8 vzorcev šampanjca oziroma desertnega vina. Od 331 vzorcev vina je bilo 244 vzorcev sortnega vina in 89 vzorcev mešanega vina. Udeležili so se razstave vsi vinski okoliši mariborske oblasti.

Po letnikih je bilo zastopanih 255 vzorcev iz leta 1927., 37 iz 1926., 20 iz 1925., 5 iz 1924., 6 iz 1923., 5 iz l. 1921., 2 iz 1920. in 1 iz 1909. Po sortah pa je bilo razstavljenih 213 belih vin: 27 vzorcev renskega rizlinga, 33 belega burgundca, 18 rdečega tra-

minca, 6 dišečega traminca, 3 rulantca, 5 Mädchen-traube (Leanka), 11 silvanca, 12 muškatega silvanca (sauvignon), 10 muškata, 3 damasc. muškata, 4 Bouvierove ranine. **33 šipona, 45 laškega rizlinga**, 1 neuburgovca, 1 ezerjo, 1 ortliebjerja, 1 žlahtnine ter 89 vin mešanih vrst; in 23 vzorcev **črnine** in **cvičkov**: 6 vzorcev modrega burgundca, 2 modre frankinje, 2 cabernet, 8 modre portugalke, 1 ptičnika (Wildbacher), 3 kavščine (kapčine) in 1 rip. gamay Oberlin.

Pred razstavo je bilo vino ocenjeno, in sicer po sortah in letnikih. Ocenjevale so tri komisije, sestavljene iz strokovnjakov in vinogradnikov. Ocenjenih je bilo 298 vzorcev od 97 razstavljalcev. Ostali vzorci so dospeli prekasno tako za oceno, kakor za sprejem v razstavni katalog. Ocenjevalne komisije so imele nalogo določiti oceno po kakovosti in isto izraziti navzgor s točkami 1 do 6. Pri izvrševanju ocene je pa praksa pokazala, da je treba to določbo prekoračiti tako navzgor kakor navzdol in med točkami. Vsled tega je bil rezultat ocene vinskih vzorcev sledeči: 3 vzorci so dobili 7, 2 — 6,5, 19 — 6, 6 — 5,5, 49 — 5, 11 — 4,5, 54 — 4, 2 — 3,5, 58 — 3, 1 — 2,5, 43 — 2, 13 — 1, 37 — 0 točk. Brez ocene so ostala sladka vina mešanih vrst, ki se še niso dala pravilno oceniti in pa pokvarjena vina, katerih je pa bilo samo par.

Ta ocena vzorcev vin prenešana na razstavljalce pa da sledečo sliko: 2 razstavljalca sta dosegla po 6 točk, 1 — 5,5, 4 po 5, 3 po 4,8, 1 po 4,7, 1 po 4,6, 3 po 4,5, 3 po 4,3, 7 po 4, 1 — 3,8, 4 po 3,5, 2 po 3,3, 13 po 3, 1 — 2,8, 1 — 2,7, 8 po 2,5, 1 — 2,4, 1 — 2,3, 13 po 2, 14 po 1,5, 1 — 1,2, 2 po 1, 1 — 0,5 in 19 po 0 točk.

Razstavljalci, ki so dosegli 3,5 in več točk, bodo razrađeni s kolajnami. Drugi pa deloma z diplomami, deloma z drugimi predmeti.

Uspeh razstave je povsem zadovoljiv. Sklenilo se je mnogo izdatnih kupčij tako z domačimi kakor tudi s kupci iz Avstrije, katerim so vina glede kakovosti in cen zelo ugajala.

Josip Zupanc, sreski kmetijski referent.

Opomba uredništva. Tudi ta razstava je pokazala, da so prednjačile sledeče glavne sorte: **laški rizling, šipon in beli burgundec** in da je pridelovanje črnih sort postranskega pomena.

Novo sredstvo za glistave konje.

Živinozdravnik dr. Becker v Hagenowu priporoča kot jako uspešno sredstvo proti glistam pri konjih takomenovan **„noemin“**, ki se zaradi tega po raznih krajih že močno rabi. Noemin ima vse potrebne prednosti za zdravljenje glistavih konj, ker učinkuje zanesljivo in ga je lahko rabiti; pri tem vpliva čistilno, toda brez driske in brez vsakih drugih škodljivih vplivov. Pri vsem tem pa to sredstvo ni drago. Noemin ima tudi to prednost, da prežene celo trakuljo. To sredstvo dajemo na ta način, da raztopimo štiri tablice v pol litra vroče vode in pri mešamo tej raztopini toliko zdroba ali otrobov, da dobimo gosto kašo, ki jo damo živali jutraj ali zvečer pred krmljenjem. To kašo použije konj brez vsakega obotavljanja do zadnjega grizljaja. To sredstvo ne potrebuje pri konju nobenega drugega

ravnjanja, ne prej ne poznej. Noemin se dobi v lekarnah proti receptu živinozdravnika.

Z obžalovanjem moramo priznati, da se naši kmetovalci premalo zanimajo za to bolezen in da se začnejo proti njej bojevati šele takrat, kadar začno napadene živali hirati in slabeti, ali kadar jih začne ujedati. Ta ravnodušnost in brezbriznost je največ vzrok, da nam povzroče konjske gliste toliko škode. Semintja se boje kmetovalci tudi dolgotrajnega zdravljenja z dosedaj običajnimi sredstvi in zato nič ne store proti glistavosti.

Noemin učinkuje takoj in temeljito. Po dvakratnem pokladanju 4 tablic se izločijo vse gliste, žival dobi zopet potreben tek in se začne rediti. Iz previdnostnih ozirov se priporoča, da ponovimo to zdravljenje po preteku 4 tednov, da se izločijo še tiste gliste, ki bi slučajno zaostale ali med tem časom nastale.

Ali spada živinoreja v delokrog živinorejca ali živinozdravnika.

Pod tem naslovom je priobčil nepodpisani agronom v 1. številki „Kmetovalca“ s stanovskega stališča svoje mišljenje o kompetenci živinoreje.

Smatramo, da bi bilo v korist same živinoreje, da se tozadevno vprašanje ne obravnava javno, ampak se reši vzajemno med agronomi in veterinarji. Naši živinorejci bi dobili popolnoma napačno pojmovanje o zadevi, kar bi škodovalo ugledu agronomov in veterinarjev. A če hočemo z uspehom delovati med ljudstvom, moramo imeti tudi njegovo popolno zaupanje.

Pisatelj je mnenja, da pripada živinoreja živinorejskemu strokovnjaku-agronomu. Utemeljuje svojo trditev, da je agronom teoretično in praktično za to usposoben. Navaža pouk na višjih in visokih kmetijskih šolah, ki usposablja agronoma kot merodajnega činitelja za živinorejo in navaža primere iz drugih držav.

Če presodimo študij veterinarske in poljedelske visoke šole, najdemo sledečo razliko: Na veterinarski fakulteti se bavi pouk izključno o domačih živalih, a na poljedelski poleg živinoreje še z vsemi ostalimi panogami poljedelstva. Živinoreja na veterinarski fakulteti (in s to v vezi higijena in nauk o živalski hrani in krmljenju) se predava približno tako kakor na poljedelski. Poleg tega se bavijo na veterinarski fakulteti vsi predmeti izključno z živalskim organizmom. Po temu sodeč, je absolvirani veterinar tudi usposobljen za pospeševanje živinoreje kakor absolvirani agronom.

Če primerjamo v praksi delo veterinarja in agronoma, se nam nudi ista slika. Veterinar ima delo izključno z domačimi živalimi, a agronom poleg živinoreje z ostalimi panogami poljedelstva. Zaključek je zopet isti, da je praktičen veterinar več živinoreje kakor praktičen agronom.

Naziv živinorejskega strokovnjaka si lahko privzame eden in drugi. Vendar še ni naziv merodajen, ampak njegovo stvarno in strokovno znanje, ki je pa vedno individualno po osebah, a ne po tem, da je nekdo agronom ali pa veterinar. Imamo izvrstne živinorejske strokovnjake med agronomi, a ravno tako med veterinarji.

Popolnoma odločno prisoditi pripadnost živinoreji agronomu ali veterinarju, se nam nikakor ne zdi umestno. Zaenkrat je pač dejstvo, da agronomi še niso dovolj vpeljeni med ljudstvom in da je zaradi tega večina živinorejskih agend v rokah veterinarjev. Je pa popolnoma jasno, da se bo moralo svoječasno tozadevno obravnavati med veterinarji in agronomi in dobiti sporazumno način rešitve, ki bo za obe strani zadovoljiv.

Za Jugosl. veterinarsko udruženje, sekcija Ljubljana:
Rebek, predsednik, l. r. Čeh, tajnik, l. r.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI.

Na kmetijsko - gospodarska vprašanja odgovarja družba le svojim udom, ki so podpisani s polnim imenom. Za odgovor je priložiti 3 Din (v znamkah) za stroške.

Vprašanje 8. Primanjkuje mi hlevskega gnoja, zato bi hotel letos spomladi svoje tri njive, na katerih raste detelja, pognojiti z umetnimi gnojili. Posaditi hočem krompir in koruzo. **Katera umetna gnojila je rabiti za krompir in koruzo? (A. M. v Bl.)**

Odgovor: Krompir in koruzo sta izraziti dušičnati in kalijevi rastlini, ki potrebujejo mnogo dušika in kalija. Iz tega razloga ju pognojite s čilskim solitrom in kalijevo soljo. Po izoranju zemlje potrosite po njivi kalijevo sol, ki se pri saditvi krompirja oziroma krme zmeša z zemljo. Čilski soliter potrosite po njivi pred prvim okopavanjem. Na mernik posetve, to je okrog 1000 m², potrebujete vsakega gnojila po 25 kg. Za koruzo pa potrosite še 30 kg superfosfata. Po deteljišču Vam bo tako gnojenje zadostovalo za zmeren pridelek krompirja in koruze. **L.**

Vprašanje 9. Imam zemljišče, s katerega mi na enem mestu plaz odnaša zemljo. V tem delu je žlebu podobna jama, ki sem jo že parkrat zasul z zemljo, toda vsakokrat mi jo deževje odnese. Sedaj bi zopet navozil zemlje, pa se bojim plazov. **Kako se zavarujem proti polzenju zemlje? (I. M. v Sk.)**

Odgovor: Če ostane žleb, po katerem polzi zemlja, gladek, tedaj je zaman vsako dovažanje zemlje. Ravno tako bo tudi vedno škodovala voda, ki prodira v spodnjih plasteh do tega prostora. Zato morate predvsem skušati odpeljati vodo proč od žleba in preprečiti polzenje zemlje po gladki spodnji plasti. Vodo odpeljete v taki višini, da ne more dospeti do žleba. V njem samem pa napravite poševne jarke na obe strani, da se odvišna voda odceja na stran, oziroma da se polzenje zemlje prepreči. To dosežete tudi s tem, da zabijete v zemljo na raznih mestih lesene kole, ki jih povežete še z vrbljem tako, da bode ovira zadrževala zemljo. **L.**

Vprašanje 10. Svojo govejo živino, ki ima uši, sem namazal s strojnim oljem. Po par dneh sem pa opazil, da je posebno mlad junček žalosten in da mu je koža razpokala. Kaj je bilo vzrok temu pojavu? **Kako preženem uši pri goveji živini? (J. P. v J.)**

Odgovor: Uši pri goveji živini so največkrat posledica zanikarne reje in nesnage v hlevu. Najboljše sredstvo proti ušem sta ščet in česalo. Če so se uši zaredile, jih je preganjati s takimi sredstvi, ki ne škodujejo goveji koži. Strojno olje je pa brezdvomno škodljivo in povzroča oteklino in razpokoanje kože. Najnavadnejše sredstvo proti govejim ušem je tobakova voda ali tobakov izvleček, ki se je splošno izkazal kot zelo dober. Tobakov izvleček moramo razredčiti z vodo. Na liter vode vzamemo do 4 žlice tega izvlečka. S tobakovo vodo izpiramo ušiva mesta. Z izpiranjem uničimo uši, gnid pa ne. Zato moramo v štirih do petih dneh ponavljati to mazanje in po isti dobi še enkrat, in sicer tako dolgo,

dokler uši popolnoma ne izginejo. Opozarjamo pa, da je dobro pred mazanjem s tobakovo vodo umiti živino s toplo lugovo vodo. Potem šele jo namažemo s tobakovo raztopino. Naslednji dan moramo živali čisto izmiti s toplo milnico, da odstranimo škodljivi tobačni izvleček. Paziti je tudi, da ne mažemo ranjene kože, ker je tobak strupen in bi znalo nastati vnetje kože. Vsak dan je pa živino čistiti in krtačiti, in sicer tako dolgo, dokler uši popolnoma ne izginejo. **L.**

IZ DELOVANJA PODRUŽNIC.

Kmetijska podružnica v Beltincih je imela svoj občni zbor 27. novembra 1927. Načelnik inž. F. Mikuž je podal poročilo o delovanju podružnice ter zlasti omenil, da je odbor v prvem letu obstoja podružnice šel za tem, da pomaga članom z navsveti in s poukom v raznih gospodarskih vprašanjih. Z ozirom na pokončavanje miši, ki so se pojavile v tem letu v velikem številu, priporoča zastrupljeno zrnje od trdke „Rave“ grebu in strupene pilule iz lekarne „Salvator“ v Osijeku. Omenja nadalje poučni zlet meseca junija na semenogojisko postajo v Nemščak, kjer so člani nazorno videli razliko in vrednost posevov iz vzgojenega in nevzgojenega semena. Po tem poročilu je sledilo predavanje g. prof. inž. Fran Kropivškega o umni živinoreji, kateri je v poljudnem govoru navajal, kako naj se živina krmi, redi in neguje, da bo ta važna panoga kmetijstva za Prekmurje dobičkonosna. Pri slučajnostih se je sklenilo, da naj odbor pri vseh merodajnih faktorjih intervenira, da odpade avstrijska uvozna carina na svinje in živino v novi trgovski pogodbi z Avstrijo, kajti v nasprotnem primeru bodo že itak nizke cene pri živini ponovno padle. Končno se je še omenilo, da bi podružnica nujno potrebovala en trijer za čiščenje semenskega zrnja, katerega naj bi se nabavilo s pomočjo državne in oblastne podpore. Ob zaključku občnega zbora izrazi Maučec Ivan še željo, da naj bi podružnica v bodočem letu napravila poučni zlet v kmetijsko šolo v Št. Jur in v Maribor, kar bi bilo velike važnosti za izobrazbo podružničnih članov. S pozivom, da naj tudi drugi posestniki pristopajo kot člani v podružnico, zaključuje načelnik dobro uspeši občni zbor.

Podružnica Kmet. družbe Globoko-Pišce, je priredila v nedeljo, 20. januarja 1928. v osnovni šoli v Pišecah strokovno predavanje, katerega se je udeležilo nad 200 oseb. Sreski kmet, referent g. Simončič je obširno poročal o rezatvi trt, prenavljanju vinogradov, gnojenju, trgatvi itd. Nadživinozdravnik g. Vizjak pa je podal silno izčrpen referat o metljivosti živine, razvoju te bolezni, razširjanju, posledicah, pobijanju in zdravljenju. Na to je govoril o zelo razširjeni svinjski bolezni na jetrih, ki jo povzročajo ikre in ki se razširja največ potom psov. Dalje o napenjanju živine, vzrokih, poteku, zdravljenju in nujni pomoči s pomočjo požiralnikove cevi in trokarja. Končno je na dvorišču šole pokazal praktično, na živi kravi, katero je v ta namen odstopil član podružnice g. Strucel, mesar v Pišecah, kako je ravnati s požiralnikovo cevjo in kako in kje se v slučaju potrebe prebode živinče s trokarjem. Vsi navzoči so vztrajali nad 3 ure in z veliko pazljivostjo sledili zares krasnim izvajanjem predavateljev, katerim se je v imenu navzočih in podružnice zahvalil njen načelnik nar. posl. g. Urek. Želimo še več takih prireditev.

KMETIJSKO-ŠOLSKI VESTNIK.

Kmetijski tečaj pri Devici Mariji v Polju. Načelnštvo kmetijske podružnice pri Devici Mariji v Polju je za svoje ude in druge kmetovalce priredilo v mesecu januarju 1928. štiritjedenski kmetijski tečaj s predavanji od šestih do devetih zve-

čer. Predavanja so se vršila v petkih in sobotah v tamošnji ljudski šoli. Predavala sta ravnatelj Kmetijske družbe inž. Lah „O obdelovanju zemlje, prehrani rastlin, o gnoju in o gnojenju, o odbiru semenja, o živinoreji v bližini mest in o mlekarstvu oziroma vnovčevanju mleka“. Strokovni tajnik Kafol pa je obdelal „Osnovne pojme sadjarstva, oskrbovanje sadnega drevja v prvih desetih letih po saditvi, oskrbovanje starejšega sadnega drevja, spravlanje sadja, prodaja in uporaba na domu.“ Ta predavanja so bila redno zelo dobro obiskana in vsakokrat je bilo 60 do 80 poslušalcev, ki so z zanimanjem sledili predavateljem. Stavili so tudi primerna vprašanja, pri katerih se je razvila živahna debata. Opaziti je bilo, da so se v zadnjem času začeli zanimati posebno v bližini mest in večjih krajih poleg kmetovalcev tudi lastniki malih zemljišč, delavci in drugi za pouk v kmetijstvu, kar uvidevajo, da se da gospodariti pravilno samo tedaj, če se upoštevajo moderni nauki gospodarstva. Za uspeh kmetijskega tečaja imata največ zaslug podružnični načelnik g. Hlebš in tamošnji nadučitelj g. Mihelič. Želeti bi bilo, da posnemajo tudi druge podružnice ta zgled, ker je ljudstvo hvaležno za take tečaje.

GOSPODARSKE STVARI

Licencovanje bikov. V času od marca do srede maja se bo vršilo licencovanje bikov po vseh okrajih mariborske oblasti. Ker je licencovanje bikov najvažnejši oblastveni posel za povzdigo živinoreje, je treba zanj zainteresirati tudi širšo javnost. Namen licencovanja je sledeči: Iz celotnega števila bikov se odberejo oni, ki po zunajosti in po poreklu povsem odgovarjajo namenu zboljšanja govedoreje. Samo lastniki teh bikov dobijo dopustnico in s tem dovoljenje, da jih smejo uporabljati za splošne plemenske svrhe proti primerni odškodnini. Pripuščanja nelicencovanih bikov je prepovedano in se kaznuje z denarno globo 10—250 Din. Zato je potrebno, da prižene vsakdo svojega nad 1 leto starega bika v pregled in morebitno licencovanje. Da se olajša onim požrtvovalnim kmetovalcem, ki držijo dobre plemenske bika, za obče blagostanje prevzeto breme, so določene denarne nagrade. O priliki licencovanja se vrši povsod tudi kratko strokovno predavanje o smernicah, ki so važne za povzdigo živinoreje. Zato naj se zanimajo za to prireditelji tudi oni gospodarji, ki sami nimajo bika. Največje važnosti je licencovanje bikov tudi za vsa občinska predstojništva. Med glavne naloge občin spada tudi skrb za zadostno število licenciranih bikov. Štajerski govedorejski zakon z dne 17. aprila 1896. določa v tem oziru sledeče: „Ako ne zadostuje v občini število spuščalnih bikov, katere redijo zasebniki za splošno uporabo, je občina dolžna, da skrbi za nabavo in vzdrževanje primanjkujočih bikov.“ — Ker se bo v tem pogledu strogo postopalo, bodo imele občine veliko izdatkov, h katerim pridejo še stroški za naknadno licenciranje takih občinskih bikov. Zato naj pridobi vsaka občina čimveč zasebnikov za držanje bikov, na vsakih 80—100 krav je treba najmanj po enega. — Licencovanja se vršijo po podrobnem sporedu, katerega sestavi okrajni odbor, odnosno sreski poglavar. Ta spored se objavi po vseh občinah.

Poziv k prijavi poskusnih zemljišč za napravo primerjalnih kulturnih poskusov s posebnimi vrstami črne (domače) detelje in lucerne. Da se dožene kulturna vrednost hrvaške in laške črne (domače) detelje v primeri s kranjsko deteljo ter afriške in laške lucerne v primeri s francosko lucerno za naše prilike in razmere, želi napraviti Kmetijska poskusna in kontrolna postaja v Ljubljani v ljubljanski oblasti naslednje primerjalne kulturne poskuse: 1. 10 poskusov s hrvaško, laško in kranjsko črno (domačo) deteljo; 2. 10 poskusov z laško in kranjsko črno (domačo) deteljo; 3. 10 poskusov z afriško,

laško in francosko lucerno. Poskusi pod 1. in 3. se bodo napravili v izmeri 900 do 3000 m², tako da bodo merile posamezne poskusne parcele 300 do 1000 m², dočim se nameravajo napraviti poskusi pod 2. v izmeri 600 do 2000 m² in bodo torej tudi v tem primeru merile posamezne parcele 300 do 1000 m².

Kdor ima prikladno zemljišče, ki je bilo obdelano z okopavinami, in tudi voljo poskus izvesti natančno po predpisih, naj se prijavi čimprej pri podpisani direkciji. V prijavi naj prijavitelj čitljivo navede svoje ime, kraj s hišno številko, pošto in postajo. Semensko deteljo in lucerno dobi poskusnik brezplačno, dočim bo moral sam obdelati poskusno polje. — Direkcija Kmetijske poskusne in kontrolne postaje v Ljubljani. Direktor: Ing. chem. J. Turk s. r.

KMETIJSKE NOVICE.

Uredba za pospeševanje živinoreje. Nekateri listi so te dni poročali, da je izdelalo kmetijsko ministrstvo moderno uredbo v pospeševanju živinoreje. Da bo javnost pravilno poučena, moram poudariti, da je omenjena uredba tako pravno, kakor tudi strokovno brezpogojno nesporemljiva. V zadevah živinoreje ima uredbodajno pravico edinole oblastna samouprava. Država bi mogla izdati edinole okvirni živinorejski zakon, ki bi dajal vsem oblastnim uredbam v najvažnejših točkah enotne smernice. — Uredba pa je tudi strokovno za naše kraje povsem neprikladna in n. pr. z zahtevo po občinskih živinorejskih referentih z akademsko strokovno narobazbo naravnost otročja. Uvaja nemogoč centralizem, n. pr. nadzorovanje občinskih (!) bikov po ministrstvu, fond za pospeševanje živinoreje v Belgradu (!) in slično. — Toda podrobna strokovna kritika spada pred forum strokovnih družtev. Tukaj naj zadostuje ugotovitev, da je uredba brezpogojno nesporemljiva. Inž. B. Wenko, s. r.

KNJIŽEVNOST.

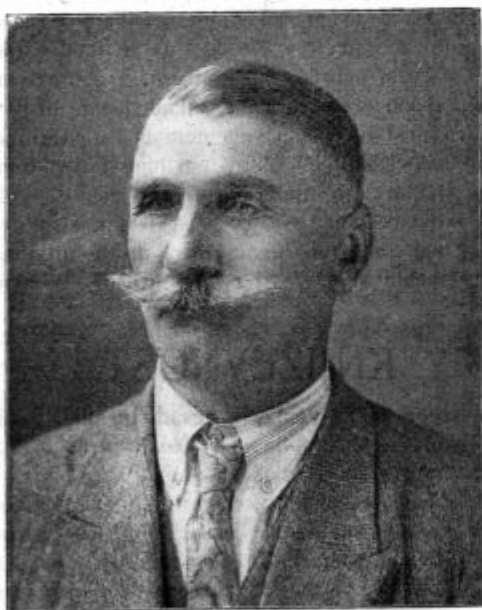
Sadni izbor za Slovenijo v besedi in sliki. Sadjarsko in vrtnarsko društvo v Ljubljani je izdalo krasno opremljeno knjigo o najboljših sortah našega sadja, ki je prva te vrste v naši Jugoslaviji in sploh na slovanskem jugu, tako da smo Slovenci lahko ponosni nanjo. Spisal jo je naš priznani strokovnjak M. Humek, višji sadjarski nadzornik v p. Knjiga pomeni važen mejnik v razvoju našega sadjarstva, saj ji je poglobljen namen, vplivati na to, da prenehamo z mešanico vsakovrstnih sort in da se poprimemo le priznanih in preizkušenih sort, ki obetajo po dosedanjih izkušnjah najboljše uspehe. Knjiga obsega 40 umetniško v naravnih barvah izdelanih slik, in sicer 20 sort jabolk, 10 sort hrušk, po 3 sorte črešenj, sliv in breskev ter 1 sorto marelic. Besedilo, ki pojasnjuje te slike, obsega 72 strani in se nahajajo o njem tudi razne podobe hrušk in jagodičevja. Knjiga je tiskana v velikem formatu, na najfinejšem papirju in z velikimi modernimi črkami. Na naslovni strani ima sliko in zlat napis ter je vezana v trdno v cel platno. Knjigo toplo priporočamo našim sadjarjem. Vsak zaveden sadjar bi jo moral imeti. Kdor je ni prej naročil, jo lahko še dobi, toda pohiteti mora, ker je naklada majhna in je na razpolago le še nekaj stotin izvodov. Dobi se pri društvu in v knjigarnah po 95 Din izvod.

Prva pomoč ponesrečenim živalim je naslov nove knjige, ki jo je spisal našim živinorejcem živinozdravnik prof. dr. Kern, upravnik državnega veterinarskega bakteriološkega zavoda v Ljubljani in bivši profesor za živinozdravstvo na višjem gospodarskem učilišču v Križevcih. V knjigi, ki obsega 128 strani in je pojasnjena s 93 poučnimi slikami, opisuje pisatelj v jedrnatih in kratkih sestavkih, oprt na svoje bogate

izkušnje, vse najvažnejše slučaje nezgod in bolezni pri domačih živalih, pri katerih je treba nujne pomoči, preden pride živinozdravnik v hišo. Spredaj pa obdeluje sestavo živalskega telesa in zdravlila, v kolikor se je treba s tem seznaniti živinorejcu. Nadalje popisuje, kako je ravnati z ranami in kaj je ukreniti v primerih nagle oboletosti in raznih nesreč. Knjiga je glede potrebne prve pomoči dober in važen pripomoček poleg Dularjevega „Domačega živinozdravnika“, ki je sicer zelo razširjen po deželi, vendar še vedno premalo in bo dr. Kernova „Prva pomoč“ jako dobro došla našim gospodarjem, ki si v primerih nesreče in bolezni ne znajo pomagati. Knjiga je tiskana na lepem belem papirju z razločno pisavo in stane samo 34 Din, s poštnino pa 2.50 Din več. Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Prešernova ul. 54. ali pa pri podružnici Tiskovne zadruge v Mariboru, Aleksandrova c. 13.

DRUŽBENE VESTI.

40 letni službeni jubilej. Meseca oktobra 1927. je obhajal na graščini Klevevž ondotni oskrbnik g. Ignac Kržan 40 letni službeni jubilej, ki se ga v našem listu z ozirom na njegovo zvesto in uspešno delovanje radi spominjamo.

Že kot mlad kmetski sin je kazal posebno zanimanje za svoj poklic, posebno za sadjarstvo. Rojen l. 1863. v Vrhovem pri Radečah na Dolenjskem je dovršil v l. 1880.—81. takratno vinarsko in sadjarsko šolo na Slapu pri Vipavi. Z vso vnemo se je poprijel na to praktičnega dela na svojem domu in po okolici, kjer je ustanavljal drevesnice in trtnice. Pomagal je tudi pri družbeni drevesnici v Ljubljani, kjer sta z rajnkim vrtnarjem Urbančičem pocepila na tisoče mladih drevesc. L. 1887. je bil sprejet na veleposestvu g. Ulma v Klevevžu, kjer je napravil vzorno drevesnico in vzgojil na tisoče drevja, od katerega je imela vsa okolica svojo korist. Tudi naša družba je svojčas kupovala to drevje za svoje člane. Poznejša drevesnica mukoške podružnice je bila v glavnem tudi delo g. jubilarja. V njegovih rokah je bilo v tem kraju tudi začetno delo pri obnovi vinogradov in pri škropljenju trt, tako da je dajal najlepši zgled vsej okolici. Pa tudi pri ostali kmetiji je dosegel na tem veleposestvu lepe uspehe in dajal s tem mnogo pobude kmetovalcem po vsej okolici. Upravičeno mu k temu zaslužnemu jubileju tudi od naše strani kličemo: Še na mnoga leta!

Vestnik društva kmetijskih strokovnjakov za Slovenijo

Osebnost. Gosp. inž. **Benedikt Wenko**, kmetijski strokovni uradnik pri mariborski oblasti, je napravil v Zagrebu praktični strokovni izpit za živinorejskega nadzornika z odličnim uspehom. Čestitamo!

Iz odborovih sej: Na obeh svojih sejah v novem poslovnem letu je odbor razpravljal predvsem o vprašanju pristojnosti živinorejskega referata ter se odločno postavil na stališče, da gre ta referat v prvi vrsti kmetijskim strokovnjakom. V tej zadevi smo poslali tudi obširen odgovor Udrugi jugoslovenskih agronomov v Beogradu, ki pripravlja o vsem vprašanju izdajo male brošure.

Na novo sta sprejeta v društvo Silvester Grašič in Vinko Veršec.

Plačujte članarino za l. 1928. (40 Din)! Kdor nima naše položnice, naj kupi golico — dobi jo na vsakem poštnem uradu za 25 par — ter jo izpolni za naš ček. rač. št. 12.322.

URADNE VESTI.

VABILA

k občnim zborom podružnic Kmetijske družbe za Slovenijo.

SPORED:

1. Točke 1.—6. po § 31. družbenih pravil.
2. Slučajnosti.

Breznica, v nedeljo, 4. marca 1928. ob treh popoldne v novi šoli; **Celje**, v nedeljo, 11. marca 1928. ob osmih zjutraj v vrtni dvorani hotela „Beli vol“; **Domžale**, v nedeljo, 4. marca 1928. ob treh popoldne v osnovni šoli; **Ježica**, v nedeljo, 4. marca 1928. ob desetih popoldne v šoli; **Lesce**, v nedeljo, 1. aprila 1928. ob treh popoldne v šoli; **Tomišelj**, v nedeljo, 4. marca 1928. ob desetih popoldne v šoli; za **Tuhinjsko dolino**, v nedeljo, 18. marca 1928. ob treh popoldne pri Antonu Kožlakarju, Buč pri Šmartnem.

Tržne cene.

Cene so v dinarjih.		Ljubljana		Maribor	
Žitni in drugi pridelki	pšenica	1 q	370.— do 375.—	— do 350.—	— do 350.—
	raž	1 q	320.— do 350.—	300.— do 325.—	— do 325.—
	ječmen	1 q	330.— do 330.—	300.— do 325.—	— do 325.—
	oves	1 q	300.— do 315.—	— do 300.—	— do 300.—
	proso	1 q	260.— do 300.—	300.— do 400.—	— do 400.—
	koruza (nova, sušena)	1 q	270.— do 280.—	— do 300.—	— do 300.—
	ajda	1 q	270.— do 280.—	275.— do 325.—	— do 325.—
	fižol, ribničan	1 q	425.— do —	400.— do 500.—	— do 500.—
	fižol, prepeličar	1 q	525.— do —	— do —	— do —
	krompir	1 q	125.— do 150.—	100.— do 125.—	— do 125.—
Seno in žitni sila	sladko seno	1 p	80.— do —	70.— do 85.—	— do 85.—
	kislo seno	1 p	60.— do —	— do —	— do —
	slama	1 q	50.— do —	47.50 do 55.—	— do 55.—
Goveja živina	Voll I. žive teže	1 kg	8.— do —	7.50 do 8.—	— do 8.—
	II.	1 kg	7.— do —	6.50 do 7.—	— do 7.—
	III.	1 kg	6.50 do —	6.— do 6.50	— do 6.50
	Krave, klobasariče	1 kg	3.— do 4.—	4.— do 5.—	— do 5.—
Goveja živina	(Prigon v Ljublj. 219, v Marib. 567 glav).				
	Teleta žive teže	1 kg	10.— do 11.—	— do —	— do —
	(Prigon v Ljublj. 10 v Marib. 6 glav).				
Prasici	6—8 tednov stari komad		200.— do 300.—	280.— do 300.—	— do 300.—
	3—4 mesece stari		— do —	380.— do 450.—	— do 450.—
	5—7 mesecev stari		— do —	480.— do 550.—	— do 550.—
	debel žive teže	1 kg	— do —	10.— do 12.50	— do 12.50
Prasici	debel mrtve	1 q	— do —	16.— do 17.—	— do 17.—
	(Prigon v Ljublj. 49, v Marib. 116 glav)				
Mleko, maslo, sir, jajca	piščanec komad		— do —	20.— do 35.—	— do 35.—
	kokoš komad		25.— do 40.—	37.50 do 45.—	— do 45.—
	mleko 1 lit.		2.50 do 3.—	2.50 do 3.—	— do 3.—
	ametana 1 q		— do —	10.— do 12.—	— do 12.—
	čajno maslo 1 kg		50.— do 60.—	50.— do 60.—	— do 60.—
	surovo maslo 1 q		40.— do 44.—	— do 40.—	— do 40.—
	bohinski sir 1 q		28.— do 32.—	— do —	— do —
	sirček 1 q		8.— do 10.—	8.— do 10.—	— do 10.—
	jajce komad		1.25 do 1.50	1.50 do 1.75	— do 1.75
	trda drva 1 m ³		150.— do —	140.— do —	— do —
Mleko, maslo, sir, jajca	mehka drva 1 m ³		60.— do 75.—	105.— do —	— do —

Za uredništvo odgovoren: Viljem Rohrman. — Tisk J. Blasnikova nasl. v Ljubljani. — Za tiskarno odgovoren Mh. Rožanec.

Prepojenje krav.

„Pri vnetju sramnice preko 300 krav zdravljenih z „Bissulin“-nom, vse z dobrim uspehom, vse krave so pravilno teletile.“

Živinozdravnik Dr. S. Berliner Tierärztliche Wochenschrift 1908 Nr. 16.

„Bissulin se izdaja le na živinozdravniško odredbo.

H. Trommsdorff, Chem. Fabrik, Aachen. Zastopnik „Lykos“, Mr. K. Vouk, Zagreb, Jurjevska ulica št. 8.

Telefon števil. 16.

Poštni ček 10.533.

Ustanovljena leta 1889.

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

Stanje vloženega denarja nad 800 milijonov dinarjev.

(Gradska štedionica)

LJUBLJANA
PREŠERNOVA ULICA

Stanje vloženega denarja nad 1200 milijonov kron.

„sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tekoči račun, in sicer proti najugodnejšemu obrestovanju. Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti. Jamstvo za vse vloge in obresti tudi tekočega računa je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilničnega premoženja še mesto ljubljana z vsem premoženjem ter davčno močjo. Vprav radi tega nalagajo sodišča denar nedoletnih, župnijski uradi cerkveni in občine občinski denar. Naši rojalci v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je denar tu popolnoma varen. Hranilnica daje posojla po nizki obrestni meri na posestva in menice.

DUNAJSKI VELESEJM

od 11. do 18. marca 1928

Največja razstava industrijskih in obrtniških izdelkov.

Razstava poljedelskih strojev in orodja.

Gozdarska in mlekarska razstava.

Razstava malih živali, krompirja in lanu.

Vinska razstava s poskušnjo.

Prva avstrijska razstava pitanih živali!
(od 15. do 18. marca)

Znatno znižane vozne cene na tu in inozemskih železnicah, po Donavi in pri zračnem prometu. Brez vizuma se lahko prekorači avstrijsko mejo, če imate sejmsko vstopnico in potni list.

Vsa pojasnila in vstopnice po 40.— Din dobite pri

„WIENER MESSE“, WIEN VII.

in pri vseh avstrijskih konzulatih, kakor tudi pri zastopstvih „WIENER MESSE“ v vsakem večjem kraju.

Gospodarji! Gnojite z APNENIM DUŠIKOM

najfinejšim, najuspešnejšim in učinkovitim dušičnim gnojilom! Kdor gnoji z apnenim dušikom, gnoji istočasno z dušikom in apnom. — Informacije o uporabi in množini, rentabilnosti kakor tudi o nabavnih pogojih, cenah, skladiščih in uspehih apnenga dušika daje

TVORNICA ZA DUŠIK d. d. RUŠE v Rušah pri Mariboru.

Ta tvornica proizvaja iztotočno mešano umetno gnojilo „**NITROFOSKAL-RUŠE**“ katero sestoji iz apnenga dušika superfosfata in kalijeve soli. Kdor z Nitrofoskalom gnoji, gnoji istočasno z dušikom fosforom, kalijem in apnom, ter si prihrani večkratno trošenje umetnih gnojil.

Drevesničarska zadruga v Dorferjih pošta Škofja Loka

ima na prodaj več tisoč visokodebelnih sadnih drevesc.

JABLANE: Baumanova reneta, Šampanjska reneta, Pisani kardinal, Jakob Löbel, Damasonov kosmač, Bobovec in razne druge žlahtne vrste.

HRUŠKE: Moštnice, Tepke, Rumenske in druge žlahtne vrste.

CENE JABLANAM I vrste Din 10, II Din 8, III Din 5. — CENE HRUŠKAM I vrste Din 12 II Din 10. — Cene veljajo z ovojnino vred franko kolodvor Škofja Loka.

Manj od 30 drevesc ne razpošiljamo.

**Kmetovalci
gnojite s**

Kalijevo soljo

na en hektar (1 $\frac{3}{4}$ orala) s sledečimi količinami 40% Kalijeve soli: Pri žitih in travnikih: 100—150 kg (50—75 kg) na oral. Pri krompirju, repi, pesi, detelji in koruzi: 200—300 kg (100—150 kg) na oral. Na hmelju, vinogradu in sočivju: 250—350 kg, (125—200 kg) na oral.

Večjo tu navedeno količino rabite na hektar (oral) tedaj, če v istem letu niste zadostno gnojili s hlevskim gnojem. Vsakoletno gnojenje s 40% kalijevo soljo, superfosfatom in apnenim dušikom je edino sredstvo za doseganje najvišjih pridelkov. Tako gnojenje imenujemo **popolno gnojenje**. Že mešano gnojilo „Nitrofoskal Ruše“ je zelo priporočljivo.

Agrikulturno kemični urad Zagreb, Trg. N. br. 4/b

ki, deluje po nalogu znanega nemškega »Kali sindikat«-a, Vaš da vedno brezplačna vza potrebna pojasnila in brošure od vseh vrst umetnih gnojil.

Mala naznanila.

Le proti predplačilu, do 20 besed stane Din 20.—, vsaka nadaljna beseda po 1 Din.
Vsakega 10. in 25. v mesecu se zaključijo sprejemanje oglasov za prihodnje število.
Upravništvo ne prevzame posredovanja.

Sadna drevesa!

jabolka, hruške, češnje, češnje, orehe (visoko-debelne), kakor tudi prilikovce od najboljših vrst, in več sto lepih divjih kostanjev, ima na prodaj: Jakob Pintar, sadjar, Sv. Tomaž pri Skolji Loki, pošta Bukovica. Cena po dogovoru ali ustmeno.

Oskrbnik,

Absolvent vinorejske šole, srednje starosti, z dolgoletnimi dobrimi spričevanji v vseh panogah gospodarstva, išče stalno službo. Naslov na upravo „Kmetovalca“ pod št. 19. 19

Samo iz domačega platna

se perilo ne trga! Zato pa dajte v tkanje laneno prejo, da jo stke v domače platno tkalnice „Krosna“ v Ljubljani, Zrinskega cesta 6. 290

Kupujemo vsakovrstno

zlato, srebro, zlato in srebrni denar.

Plačamo najvišje cene! Tovarna za ločenje dragih kovin, Ljubljana-Siška, Jernejeva c. 8. 243

Upravnik,

44 let star, poročen, z dolgoletno prakso v vseh panogah kmetijstva (žena izborna gospodinja) želi premeniti službo oskrbnika na kakem večjem posestvu. Cenil. ponudbe na upravništvo „Kmetovalca“ pod št. 305. 305

Deteljno seme

plačujemo po najvišji ceni. Sever & Komp., Ljubljana, Gosposvetska cesta. 7

Iščem viničarja

starega 40—50 let, lahko je tudi oženjen brez otrok ali samca (žena bi bila služkinja), mora imeti prakso v vinogradništvu, sadjarstvu in čebelarstvu. — Dobi letno plačo, stanovanje in hrano. Nastop 1. marca. — Pismeno se je javiti pri Franc Novak, posestnik, Dobrovnik v Prekmurju. 10

Cepljene trte

prve vrste nudi na najbolj priporočljivih ameriškanskih podlagah z različnimi vrstami, katere se razvijajo v ceniku, ki se na zahtevo pošlje brezplačno, ako se piše na kratek naslov: „Trsničarska zadruga Sv. Lovrene v Slov. goricah, pošta Jursinci pri Ptuj.“ 4

Sadno drevje!

Več tisoč prvovrstnih jablan in hrušk ter jabolčnih in hruševih divjakov odda ugodno: Drevesnica Stopar v Velenju. 33

Brejo simodolsko telico

(v osmem mesecu breja) ima na prodaj: Josip Lenarčič na Verdu, pošta Vrhnika. 50

Valilni stroj

še malo rabljen, je po ugodni ceni na prodaj! Naslov pove uprava lista „Kmetovalec“ pod št. 35. „Perutinar“. 35

Predali za žito

veliki, so na prodaj pri Heleni Baydekovi v Ljubljani, Zaloška cesta 6. 37

700 kg korenja

za kumo ima na prodaj Franc Ločnikar, Smetnik št. 24 (Gorenjsko). 44

Slabo prebavo želodca,

zaprteje telosa, napihovanje, slabotno delovanje črev, hemoroide (zlati žilo), povapnenje žil, izpuščaje itd. ozdravi kri-čistilni „Planika“ zdravilni čaj. Zahtevajte v lekarnah izrečno „Planika“ čaj. Vsak paket je plombiran in nosi napis Lekarna BAHOVEC, Ljubljana (Kongresni trg) ker ga samo ta lekarna izdeluje. Samo taki paketi so pristni. Cena Din 20.—. Zahtevajte brezplačno poučno knjižico. 8

Vabilo

na občni zbor „Kmetijske hranilnice in posojilnice“ v Ormožu, ki se vrši dne 27. februarja 1928 ob 9. uri dopoldne v posojilnični pisarni v Ormožu s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo načelnika in nadzorstva. 2. Citanje revizijskega poročila. 3. Pregled in odobritev bilance za 1927. 4. Sprememba pravil. 5. Slučajnosti. — Če bi ta občni zbor ob navedeni uri ne bil sklepčen, se vrši pol ure pozneje drugi, ki sklepa veljavno ne glede na število navzočih članov. — Načelnik. 47

Vabilo

k rednemu občnemu zboru „Kmetijske hranilnice in posojilnice“ v St. Janžu na Dolenjskem r. z. z. n. z., ki se vrši v nedeljo 4. marca t. l. ob 8. uri dopoldne v prostorih načelnika g. Ignaca Majena s sledečim dnevnim redom: 1. Citanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelnika in nadzorstva. 3. Potrjevanje računskega zaključka za l. 1927. 4. Volitve načelnika. 5. Slučajnosti. — St. Janž, dne 6. februarja 1928. — Načelnik. 46

„Seme pravega Kašelskega zelja“

kaerji naredi velike trde glave, prodaja Ignacij Brcina v Zg. Kašlju, pošta Dev. Mar. v Polju (20 gramov za 7 Din). Sprejemajo se tudi poštne znamke. 23

40 hl belega in 15 hl črnega namiznega vina

je na prodaj po ceni od 6 do 10 Din. Naslov vinogradnika-prodajalca javi na željo: Kmetijska podružnica pri Mali Nedelji. 15

Cepljene trte

na rip. portalis: veliki rizling, beli ranfol, kraljevina, rulandec, silvanec, izabela. Cena nizka, na prodaj ima: Franc Rausl, Kukova, pošta Jursinci pri Ptuj. 14

Železniške tračnice

30 komadov po 7 metrov dolgih po 2 Din kg (tudi v poljubni dolžini), ima na prodaj Kavčič, gostilničar, Zgor. Šiška, pošta Ljubljana VII. 49

Vabilo

na občni zbor pujske podružnice konjarskega društva za mariborsko oblast se vrši v nedeljo, 19. februarja t. l. ob pol 9. uri zjutraj v gostilniških prostorih Mihe Brenčiča v Ptuj, Ormožka cesta 3. — V slučaju neizpolnitosti se vrši občni zbor eno uro pozneje ob vsakem številu udov. 48

Vabilo

k 32. občnemu zboru „Posojilnice in hranilnice“ v Moravčah, r. z. z. n. z., ki se vrši dne 26. februarja 1928 ob treh popoldne v dvorani Zadrugnega doma v Moravčah. Dnevni red: 1. Poročilo načelnika in nadzorstva. 2. Odobritev računa za leto 1927. 3. Volitve načelnika in nadzorstva. 4. Slučajnosti. — Moravče, dne 29. januarja 1928. Načelnik. 36

Prodajam par konj,

15 in pol pesti visokih, širšega žlebatega križa, garantirane za težko vožnjo, kobila 9 let stara, plemenska, konj 7 let star, oba rdeče barve, brez napake. Cena 9000 Din. Zamenjam tudi za vole. Ivan Srubar, Sv. Planina, p. Zagorje ob Savi. 24

„ROVINA“

D. D.

MARIBOR
izdeluje

PERONOSPORA
BRIZGALKE

vseh priznanih
sistemov. 12

Brinje, češnje, fige,
za žganje in za zalogi: Ivan Jelac, Ljubljana. Vzorci pošiljeni na zahtevo.

Sadno drevje!
Večjo množino sadnega drevja za pomladansko saditev, največ visokih jabolk, potem bruske in prilično drevje, samo boljše vrste, po dogovoru znižane cene, ima na prodaj: Andrej Halner, Dor-larje 14, p. Škofja Loka. 3

Pošteno dekle

ki zna kuhati, kruh peči in molziti, se sprejme takoj na večje gospodarstvo. Ponudbe pod „Zanesljiva“ na upravništvo „Kmetovalca“ pod št. 45.

Jajca za valenje

rajavih čopkastih štajerskih kokoši komad 3 Din, ducat prosto vseh s stroškov 80 Din, pošila Franc Leban, St. Rupert na Dolenjskem. 43

Kravo,

gorenjske rdeče cikaste pasme ima na prodaj Zupnišče na Dobravi pri Kropl. 42

Krompirja (Oneidovca)

zgodnjega in poznega, velike množine in mrkača 45 kg težkega, dobre pasme in psa, volčje pasme poldrugo leto starega, dobro izvežbanega, ima na prodaj: Franc Koselj, Smokuč 28, pošta Žirovnica (Gorenjsko). 41

Semski krompir „Alma“

čez 1000 kg ima na prodaj: Martin Medved, Tacej 12, pošta St. Vid pri Ljubljani. 40

Semski krompir „Jubel“

en vagon po Din 1.50, na drobno po Din 2.—. (Cena velja do 1. marca), ima na prodaj: Graščina Bokalce, p. Vič pri Ljubljani. 39

Psa

(dobrega čuvaja) kraške pasme, 3 leta starega ima na prodaj Valentin Babnik, Glince 9, p. St. Vid pri Ljubljani. 38

Posestvo

arondirano, 22 oraloj njiv, travnikov, sadonosnika, gozda, 5000 hmelja, stanovanjska in gospodarska poslopja, prodaj ugodno iz prve roke. Naslov pri upravništvu „Kmetovalca“ pod št. 34. 34

Zdravila za živino

lastne priznane specialitete, naročajo edino v lekarni na Vrhniki! Bosulin svečice zoper jalojost krav in telic, 12 svečic 30 Din. Protikataraličen prah za konje, zoper prehlajenje, težko dihanje in kašelj, škatlja 20 Din.

Pišite po seznam vseh specialitet! Na vsa vprašanja odgovorjam brezplačno! Lekarna Mr. Stanko Hočevar, Vrhnika 96. 306

Kupujte in prepričajte se da je

**KOLINSKA
CIKORIJA**

izvrstni pridelek za kavo.

Trtne škropilnice in žveplalniki

„VERMOREL“

Generalno zastopstvo za vsa kraljevino SHS

BARZEL d. d. SUBOTICA

Dobivajo se tudi pri

KMETIJSKI DRUŽBI V LJUBLJANI

I. JAX & SIN
Ljubljana,

Gospodarska c. 2
priporočila bogato za-
logo. Pisalni stroji
Adler in šivalni
stroji za rodbino in
obr.

Vozna kolesa Styria
Dürkoop, Orožno ko-
lo (Waffenrad). Ceni-
ki zaatoni in franko.

**PRESELITVENO
NAZNANILO!**

SE JE PRESELILA v novo urejene prostore na MESTNEM TRGU številka 5.

KOMERCIALNA BANKA D. D., podružnica Ljubljana

Afilacija banke Čeho-Slovaški Legiji v Pragi.

KMETOVALEC.

**Glasilo Kmetijske družbe
za Slovenijo.**

Inserati se računajo po naslednjih cenah:

1/4 stran	Din 2400.—	1/8 strani	Din 400.—
1/2 strani	Din 1200.—	1/4 strani	Din 300.—
3/4 strani	Din 800.—	1/12 strani	Din 200.—
1 strani	Din 600.—	1/24 strani	Din 100.—

Priloga listu stane Din 1500.—. — Mala naznanila do 20 besed stane Din 20.—, vsaka nadaljna beseda 1 Din.

Kmetovalci — udje Kmetijske družbe

Naročajte vse kmetijske potrebščine edino-le pri svoji strokovni organizaciji t. j. pri Kmetijski družbi za Slovenijo; edino-le ona Vam more dati vsa potrebna jamstva glede izvirnosti in dobre kakovosti umetnih gnojil, krmil, semen in strojev. Bodite previdni pri nakupovanju potrebščin, ne nasedite raznim »cenejšim« ponudbam.

Kmetijska družba ima za svoje ude v zalogi naslednje kmetijske potrebščine.

Cene neobvezne. — Zaloge se nahajajo:

v Ljubljani, Turjaški trg 3; v Mariboru, Meljska cesta 12; v Brežicah pri Zvezi kmetijskih podružnic; v Murski Soboti pri tvrdki Čeh & Gaspar; v Radincih pri kmetijski podružnici sv. Jurju ob Ščavnici; v Novem mestu pri kmetijski podružnici; na Rakeku pri g. Matevžu Stržaj; v Ptuj pri Kmet. društvu.

Večje zaloge apnovega dušika so:

pri kmetijskih podružnicah v Novem mestu, Rovtuh, Gor. Logatcu, Kostrivnici, Št. Jerneju, Železnikih, Frankolovem, Škofji vasi, Vojniku, Brežicah, Št. Ilju pri Velenju, v Velenju, Smartnem ob Paki ter pri hmeljarni v Žalcu.

Deteljina, travna in druga semena.

Brez jamstva glede čistote in kaljivosti naj nihče naših udov travna in deteljina semena ne kupuje. Zahteva naj vselej natančno navedbo odstotkov čistote in kaljivosti in naj ne upošteva cenikov, ki teh navedb nimajo, kajti v tem slučaju gre navadno za slabo in staro seme, ki je le navidezno »ceneje«.

Kmetijska družba je letos kupila najčistejša in najbolj kaljiva semena in jamči pri deteljinih semenih in mačem repu za popolno brezpredelnost.

Cene za nadrobno oddajo so naslednje, pri odjemu celih vreč popust:

domača detelja, gorenjska	98% C	90% K	26.— Din
lucerna, pristna francoska	96% "	90% "	42.— "
lucerna italijanska	98% "	91% "	33.— "
lucerna banaska	97% "	91% "	35.— "
hmeljna lucerna	97% "	85% "	18.— "
švedska detelja (inkl. 4% bele)	95% "	88% "	37.— "
bela detelja (inkl. švedske)	97% "	90% "	36.— "
mačji rep	99% "	95% "	14.— "
pasja trava	90% "	90% "	30.— "
francoska pahovka	90% "	85% "	22.— "
angleška ljulika	97% "	86% "	16.— "
laška ljulika	97% "	93% "	14.— "
travniška bilnica	98% "	95% "	32.— "
travniška latovka	85% "	85% "	36.— "
liščji rep	60% "	75% "	64.— "
mehka stoklasa	80% "	80% "	12.— "
navadna šopulja	94% "	95% "	40.— "
pasji rep	98% "	80% "	76.— "
ovčja bilnica	80% "	90% "	28.— "

Vreče iz lute kakor tudi poštna frankatura se posebej računa po lastnih stroških.

Zmes travnega in deteljinega semena. Iz gori imenovanih zajamčeno čistih in kaljivih vrst, sestavljene po strokovnih navodilih stanejo: I. za barski svet kg Din 28.—; II. za peščeno zemljo kg Din 28.—; za srednje težko zemljo kg Din 26.—; IV. za težko zemljo kg Din 26.—.

Semensna grahora, (grahica), jara, po Din 4.50 za 1 kg.
Semenski oves po Din 3.75 za 1 kg.

Umetna gnojila.

Cene veljajo za nadrobne pošiljkatve. Pri vagonskih naročilih naj se podružnice obrnejo preje pismeno na družbo, ki jim bo napravila po možnosti ugodnejše cene.

Apneni dušik 16—19 v pločevinastih posodah po Din 285 za 100 kg. — Za 1 ha 200 do 300 kg.

Kalijeva sol, 42% po Din 170.— za 100 kg, vreče po 50 kg stanejo 90.— Din z vrečo vred. Za 1 ha 200—300 kg.

Kajnit 12—15 po 86.— Din za 100 kg. — Za 1 ha 400 do 600 kg.

Kostni superfosfat 18/20%. Cena Din 128.— za 100 kg Ljubljana-Maribor. Na hektar 300 kg. Pri pol ali vagonem odjemu cena po dogovoru.

Mavec (gips) za gnojenje. Cena po 40 Din za 100 kg z vrečami vred. — Na ha 600 kg.

Mešano gnojilo. Nitrofoskal-Ruše, za polje, travnike in vinograde, ki vsebuje 8% kalija, 4% dušika in 8% fosforove kisline po Din 180.— za 100 kg. Za 1 ha 500 kg.

Razklejena kostna moka, 30% fosforove kisline, 1/2% dušika po Din 120.— za 100 kg. Vreče po 100 kg. Za 1 ha 250 do 300 kg.

Rudninski superfosfat 16% po Din 88.— za 100 kg, v vrečah po 100 kg, za 1 ha 300—500 kg. Pri pol ali vagonem odjemu cena po dogovoru.

Rožana moka, izborna dušičnato gnojilo za vinograde po Din 200.— za 100 kg. Vreče po 100 kg. — Za 1 ha 300—500 kg.

Surova kostna moka z 10—12% fosforove kisline in 4% dušika po Din 115.— za 100 kg. — Za 1 ha 300—400 kg.

Thomasova žlindra. V Ljubljani in Mariboru stane vreča 100 kg 18/19% Din 138.—, vsak odstotek višje vsebine Din. 6 več. Pri pol ali vagonem odjemu cena po dogovoru.

Na željo odda družba vrtnarjem in malim posestnikom umetna gnojila na drobno, t. j. na posamezne kilogr. po nastopnik cenah iz skladišča na Turjaškem trgu štev. 3. — Superfosfat po Din 1.25, Thomasova žlindra po Din 1.75, kalijska sol po Din 2.—, mešano gnojilo za vrtove in za cvetice v loncih po Din 2.50 za 1 kg z vrečami vred.

Krmila:

Lanene tropine z 38/40% beljakovin in toličce po Din 3.50 za 1 kg v vrečah po 50 kg.

Klajno apno v izvornih vrečah, težkih 50 kilogramov po Din 4.— za kg, na drobno Din 4.50 za kg, najmanj 5 kg.
Ribja moka v originalni vreči 50 kg po Din 7.50 za kg, na drobno Din 8.— za kg, najmanj 5 kg.
Živinska sol po Din 2.— za 1 kg Ljubljana, z vrečami (po 50 kg) vred.

Vinogradniške in vrtno potrebščine:

Arborin, sredstvo zoper drevesne škodljivce, v steklenicah po 1 in pol kg po Din 20, v ročkah po 3½ kg Din 50.—
Arsokol (glej spis v štev. 5. lanskega „Kmetovalca“) svinčen preparat zoper razne drevesne škodljivce, osobito proti črvičnosti jabolk, proti listnim in krvavim ušem, v steklenicah po 100 gr Din 20.—
Azbest Clarit za čiščenje vina po Din 70 za kg
Cepilna smola po ¼ kg Din 15.—, ½ kg po Din 8.—
Eponit za čiščenje vina po Din 50.— za kg.
Gnojne vile s 4 roglji po Din 15.— komad.
„Jullen“ za čiščenje vina, za belo in za rdeče ¼ kg Din 30, ½ kg Din 50, 1 kg Din 90.—
Merilo za sode, novost patent Matievič, vštetiš tabelo po 130.— Din za 2 m zložljiv aparat.
Mošne mere, žepne, mali format po Din 95.—
Natrij bisulfit v tabletah po 180 Din za 1 kg.
Petrofenol, sredstvo zoper krvavo uš, po Din 12.50 za kg.
„Srgo“ aparati za zatiranje poljskih miši po Din 200.—
Srgo patroni po Din 7 za komad.
„Stopp“ nastavke za škropilnice (hipni zatvor iz medenine) sistem Fr. Nechwile, po Din 165.—
Škropilnice franc. znamke „Automatique“ Din 680.—
Škropilnica za sadno drevje in hmelj „Unikum“ od tvrdke „Nechwile“ ročno-prevozna z dvema cevmi po 3 m, štirimi podaljševalnimi cevmi po 75 cm, 2 bambusovimi cevmi po 4 m in Patent razpršilnikom Din 2900.—
Škropilnice Flora, dvolitrske, za vrtno nasade, po Din 370.—
Škropilnice ročne, male po Din 80, srednje po Din 120, velike po Din 160. (Razpršilniki za veliko ročno škropilnico Din 18 za komad).
Trtne škropilnice, bakrene, sistem Vermorel po Din 500, sistem Jessernik po Din 500, sistema Kmetijska družba po Din 450, original Komet Nechwile D 123 Din 500 za komad.
Vinakometer za določanje alkohola od tvrdke Theo Seitz po Din 120.—
Vinometri „Weinlaube“ inozemske tvrdke po Din 60.—
Žveplovi trakovi na azbestu po Din 16 za kg.
Žveplalnik „Vindobna nahrbtni 26“ Din 500.—
Žveplalniki za sode po Din 60.— za komad.
Vrtnarsko orodje, orig. tvrdke S. Kunde & sin:
Cepilni noži za okulacijo in kopulacijo od Din 33 do 140, vrtno in trtne škarje od Din 35 do 190.
Žage za drevesa od Kunde, Din 45.—, Din 52.—, Din 60.—

Živinoreja in mlekarstvo.

Opozarjamo mlekarne na znižane cene večjih posnemalnikov „Baltic“ in „Titan“.
Gumijski seski za teleta po Din 30 komad.
Gobčni odpiralci „Ekspres“, 150 Din komad.
Laktodensimeter (za določanje gostote mleka) po prof. Gerberju po 40 Din.
Mlečne cevi št. 3562 po Din 6.—; št. 3561 po Din 7.—
Posnemalnik „Titan“ za 150 l po Din 2200.—
„Baltic“ posnemalnik H. F. za 35 l Din 540. M. O. za 50 l Din 1100, za 100 l K1. po 1500 Din, za 130 l K2. po Din 1700 ali isti stroj s podstavkom Din 2750.
Požiralnikove cevi za teleta 160 Din, za goved 320 Din.
Sirišče „Kastel“ se dobi v pločevinastih puščicah po 25 gr Din 10, 50 gr po Din 20, 100 gr po Din 40, 250 gr po Din 110, 500 gr po Din 180.
Sesalke za gnojnice (gnojne pumpe) 330 cm po Din 850, 360 cm po Din 865, 390 cm po Din 880, 420 cm po Din 900, 290/420 cm po Din 1050.
Teležji napajalniki po Din 130 in gumijasti seski po Din 30.
Trokarji za goved po Din 100, za teleta in ovce po Din 76.

Razne kmetijske potrebščine:

Grablje železne, 10 zobne po Din 9.— za komad.
Kultivatorji (ročni) po 18 in 25 Din komad.
Lopate za šitjanje po 23 Din komad.
Mortol aparat za umlečevanje mrčesa (gl. spis v Kmetovalcu štev. 15), po Din 80.— za garnituro.
Pasti za voluharje po 10 in po Din 6.—, klešče za pasti Din 5.—
Peresa k vrtnim škarjam po 1 Din komad.
Robkalni stroj za koruzo EMR po Din 950.—
Stkuro, hlevski odpenjač komad Din 26.—
Tobačni izvleček v sodih po približno 200 kg po 10 Din kilogram nadrobno v pločevinastih kantah po 4 in pol kg vsebine po 70 Din in v steklenicah po dva kg po 30.— Din z ambalažo vred. Po pošti se razpošiljajo le pločevinaste kante.

Poljedelski stroji:

Univerzalni plugi in plužni deli:

Sackov plug R16 po Din 1900.—
Sackov plug R14MN po Din 1600.—
Sackov plug D10MN po Din 1040.—
Sackov plug D8MN po Din 1000.—
Sackov plug D7MN po Din 920.—
Sackov plug D6MNR po Din 770.—
Sackov plug D5MNR po Din 700.—
Oklopne jeklene deske za Sackove pluge D7 MN po Din 90.—
Črtala za Sackove pluge D7 MN po Din 30.—
Sackovi plužni lemeži 7M24 po Din 52, 6R24 po Din 48.
Sackov obračalni plug NW7 po Din 970.—
Sackov obračalni plug NW5 s črtalom in premično osjo po Din 1200.—
Sackov obračalni plug (glava HAW5 po Din 470.—
Sackov obračalni plug (glava) HAW7 po Din 520.—
Lemeži za Sackove obračalne pluge po Din 35.—
Sackov brabantki obračalni plug BW5 po Din 1500.—
Sackov osipalnik M po Din 700.—
Sackov osipalnik BHR po Din 400.—
Sackov osipalnik (glava) HSE po Din 310.—; M za 7"
Sackov podzemni plug (glava) XII po Din 400.—; glava XV z noži po Din 400.—
Sackov izruvač za krompir (glava) s 7 roglji po Din 320.
Sackov okopalnik (glava) H4 po Din 315.—; (glava) XXV (kopačice) po Din 440.—
Sackov marker za saditev krompirja XVIII po Din 450.
Sackova enokolesna plužna XXVIII po Din 140.
Sackov kultivator FZBVR s 7 peresnimi noži po Din 1780.—; z 9 peresnimi noži po Din 1890.
Brane:
Sackova 2 delna njivska brana I po Din 1350.—
Sackova 3 delna njivska brana Ia po Din 1600.—
Sackova 3 delna njivska brana GE3 s premakljivimi vrstami po Din 1150.—
Njivska brana SE2 po Din 700.
Travniska brana A3 po Din 680.—, A4 po Din 690.—
Travniske brane z zvezdnimi členki SA3 po Din 820.—, SB3 po Din 900.—
Travniski skarifikator „Darius“ 14 po Din 2160.
Sejalni stroj „Isaria“ širok 1.25, vrst 11, Din 4020.
Trijerji (orig. Heidovi) razr. II/2 po 3600 Din.
Trijerji (orig. Heidovi) razr. II/1 po Din 2600.
Žitni čistilnik z 7 siti po Din 1350.
Žitni čistilnik z 10 siti po Din 1520.

V zalogi imamo naslednje stroje svetovnoznanih tvornic kmetijskih strojev

Hofherr - Schrantz - Clayton - Shuttleworth

za katere je v Sloveniji Kmetijska družba prevzela vodstvo poslov.

Univerzalni jekleni plugi:
UP5 — z samovodom — črtalom, plužno s premično osjo, z rezervnim jeklenim lemežem, za globločino 16 cm; teža 71 kg Din 825.—
UP6 — isto, za globločino 16 cm; teža 74 kg, Din 870.—
UP7 — isto kot pri UP6, za globločino 18 cm; teža 82 kg Din 960.—
UPS — isto, lahek, za globločino 13—16 cm; teža 62.5 kg, Din 640.—
UPG — isto, Din 650.—
UPR — isto, Din 650.—
D6MN — isto, za globločino 13—16 cm; teža 69 kg, Din 910.—
Brane:
MES5 — železne, njivske, dvodelne, Din 735.—
MES6 — železne, njivske, tridelne, Din 1100.—
MES7 — težke, tridelne, Din 1165.—
St. 19 — 65 kg železne, njivske, tridelne, Din 695.—
Fl — verižne, travniške, 198 cm široke, teža 95 kg, Din 1595.—
Planeti:
St. 8 — kot okopalnik, osipalnik in kultivator, globločina izpremenljiva, teža okoli 40 kg, Din 740.—
St. 18 — ročni, Din 170.—
Slamorenice:
St. 74 — z ustjem 11", s klinjama na zamašnjaku, Din 2255.—
St. 72 — ustjem 8", s klinjama na zamašnjaku, Din 2190.—
JEK — s klinjama na bobnu, Din 1240.—
JEK — s klinjama na bobnu, Din 1485.—
CEJ za pogon z motorjem ali višom, Din 4440.—
Reporeznice:
C — z 4 vrstami nožev na vrtni plošči, Din 615.—
DF — z noži na bobnu, Din 815.—
Robkači:
RR — za ročni pogon, izdeli na dan 40—50 hl, Din 1175.—
RRN — za ročni pogon, izdeli na dan 40—50 hl, Din 1255.—
Stroj za napravo zdroba:
St. 3 — z obojestransko narebrenimi mlev. ploščami, debelost zdroba se da uravnati, Din 585.—
St. 5 — z dvema narebrenima jeklenima valčkoma, debelost zdroba se da uravnati, Din 1925.—
Zitočistilniki:
St. 8 — s pripravo za izločanje sneti, z 11 rešet, Din 2650.—
St. 7 — s pripravo za izločanje sneti, z 11 rešet, Din 3700.—
Vilji (gepelni):
G — za 2 konja, Din 7790.—
Z — za 1 konja, Din 4950.—
Posnemalniki:
„Olympic“ P1 za 80 l a uro, Din 1270.—
„Olympic“ P2 za 120 l na uro, Din 1640.—
Pinje:
„Olympic“ št. 1, za 5 l, Din 620.—
„Olympic“ št. 2, za 10 l, Din 750.—
„Olympic“ št. 3, za 15 l, Din 1225.—